

Foto: Image source.
Design: Mike Mills

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Nils Roar Gjerdet
Tor Torbjørnsen
Bjørn Mork Knutsen

ABONNEMENT:
Abonnementspris for ikke medlemmer
og andre abonnenter kr 1250,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER:
Henv. markeds konsulent Eirik Andreassen,
NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE:
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

<http://www.tannlegeforeningen.no>

Gudrun Sangnes, tlf. 22 54 74 17
E-post: gudrun.sangnes@tannlegeforeningen.no

Ellen Beate Dyvi, tlf. 22 54 74 13
E-post: ellen-beate.dyvi@tannlegeforeningen.no

Eirik Andreassen, tlf. 22 54 74 30
E-post: eirik.andreassen@tannlegeforeningen.no

Kristin Aksnes, tlf. 22 54 74 21
E-post: kristin.aksnes@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 450
Parallellpublisering og trykk: PDC Tangen
Grafisk design: Mike Mills

Førskolebarn og karies – hva skjer?

Andelen femåringer som har behov for fyllingsterapi har økt de siste årene. Dette går frem av tall fra årsrapportene til Statens helsetilsyn. Også bekymrede klinikere kan fortelle om økt kariesforekomst blant småbarn for øvrig. Sikre data har vi imidlertid ikke hatt, idet tallene fra Statens helsetilsyn er basert på journalopplysninger og undersøkernes vurdering av hva som er behandlingstrengende karies hos fem- og tolvåringer. I en artikkel i Tidende i fjor (nr. 5, 2002) konkluderte professor Audun Attramadal med at norske barns orale helse totalt sett er god. Når det gjaldt kariesforekomsten, viste han til registreringene fra Den offentlige tannhelsetjenesten der tolvåringenes kariessituasjon i 2000 fortsatt var positiv, selv om kariesreduksjonen var i ferd med å flate ut, mens han uttrykte bekymring for de yngre barna og etterlyste epidemiologiske undersøkelser for å finne ut hvorfor kariessituasjonen for de yngste aldersgruppene syntes å være i ferd med å forverres.

I dette heftet av Tidende bringer vi fire artikler om karies hos førskolebarn. Anne Løvberg Gimmetad og Dorthé Holst har kartlagt tannhelsen hos femåringer i Hedmark i tillegg til å vurdere og diskutere risikofaktorer, og ved de to fakultetene i henholdsvis Bergen og Oslo er kariessit-

uasjonen hos treåringer som hadde gått til behandling på studentklinikken kartlagt gjennom to studentprosjekter. I den siste artikkelen oppsummerer Ivar Espelid hva vi i dag vet om tannhelsen hos norske, danske og svenske barn samtidig som han presenterer noen foreløpige tall fra det såkalte Småtannprosjektet, initiert av Norsk Tannvern og gjennomført på tre- og femåringer i Oslo i løpet av 2002.

Kan vi så trekke noen konklusjoner av disse undersøkelsene og det vi vet så langt? Fortsatt er ikke tallene entydige. Ett er imidlertid sikkert: Tannhelsepersonell kan ikke lene seg tilbake og stole på at det er nok bare å be barn og foreldre om å børste tennene med fluortannkrem. Alt vi har lært om forebyggende tannhelsetiltak gjelder fortsatt. Utfordringen er nå, som tidligere, å tilpasse budskapet til så vel barnas som foreldrenes livssituasjon. Ikke minst gjelder dette for barn med fremmedkulturell bakgrunn. Samarbeid med annet personell, særlig på helsestasjoner, men også i barnehager og senere i fritidshjem og på skoler er ikke bare viktig, det er grunnleggende. Skal vi vinne over Karius og Baktus må vi stå sammen.

Gudrun Sangnes